

Délvidék

Bécsi Napió
Politikai napilap
Felkiérkező: Kánya Lajos

MEGJELENIK	
mindennap délután vasár- és ünnepnap kivételével.	
Szerkesztőség és kiadóhivatal:	
Szabadka, IV., Rákóczi-út 20.	
Telefonszám 800.	
ELŐFIZETÉSI DÍJAK:	
Helyben házas hordva	
egész évre	82--
fél évre	46--
negyed évre	28--
Vidékre postán küldve	
egész évre	82--
fél évre	46--
negyed évre	28--

Clemenceau felszólal a kamarában.

Bern, jun. 2. Clemenceau a szocialista küldöttségnek a hadihelyzetéről beszélgetve kijelentette, hogy Brunet képviselőnek interpellációját a hadiműveletekről nem fogadja el, de erre vonatkozólag kedden felszólal a kamarában.

Menekülők Párisban.

Bern, jun. 2. Párisba állandóan özönlnek a menekülők, legnagyobb részben Chateau Thyerriből azt mondják, hogy a város bombázása valóságos pokol volt. Meauxban, Ferseben, Sontsban, Kanárryban bezárták az iskolákat; a kórházakat kiürítették, a lakosság a kiürítés elrendelése ellenére fejvesztve menekül. A párisi lapok nagy csatát várnak a Soissons—Chateau—Thierry vonalon. Kifejtik, hogy a két hónapos passzív defenzíva nem bizonyult hatásosnak. Foch tábornoknak takarékoskodni kell a tartalékokkal. Többen kérik a kormányt, hogy ne adjon a visszavonulásról gyerekes magyarázatokat. A nép tudni akarja, nem-e történtek hibák a hadvezetésben.

Óriási hadizsákmány a francia fronton.

Berlin, jun. 2. A Wolff-ügynökség jelenti: Márc. 24-től junius 1-ig nyugaton 175,000 hadifoglyot, 2000 ágyut, számtalan gépfegyvert, hadianyagot, ruházati és élelmi cikkeket, mozdonyokat, lőszerraktárakat, repülőgépeket, tankokat és még sok másféle hadianyagot zsákmányoltak.

Nagy behívások Amerikában

Washington, juni 2. Julius hónapra kettőszáznyolcvanezer embert hívtak be katonai szolgálatra.

Német repülőtémadás Páris ellen.

Páris, juni 2. Tegnap éjjel után több repülőgép csoport megtamadt Páris s több bombát dobott le. Dacára a védőütegek erős működésének, a repülőgépek sértetlenül távoztak.

Francia jelentés a német előnyomulásról.

Az ellenséges nyomás tegnap este kettőzötten hevesült. A Soissons—Chateau—Thierry arcvonalon Chaudunt, Viersyt az ellenség elfoglalta. A Maras észhki partján a német előcsapatok Vorneulig előrenyomultak.

Francia ellentámadás Soissons mellett.

Berlin, junius 2. Wolff-ügynökség jelenti: A soissons-i helyi harcok nagy csatává alakultak ki. Az ellenség minden erővel visszafoglalni igyekezett Soissons. Buzacny-nál ütegeink ellen francia lovas csapatok támadást intéztek, amely azonban gépfegyvereink tüzeben összemolt. Chaudun irányából egész tank-raj támadott. Ötöt közülük összelőttünk.

Soissonstól délnyugatra francia elit csapatok súlyos veszteséget szenvedtek.

Soissonsraea franciák bombákat dobtak és nagy tüzeket okoztak.

A németek döntőcsatára készülnek.

Bern, junius 2. Bazzini jelenti a Corriere della Serának: A németek offenzív célokra öt szakaszt kiépítettek. Ezzel ismét meglepték a szövetségeseket. Döntő csata van készülöben.

Bukaresti választások.

Bukarest, junius 2. A választások már megkezdődtek s valószínűen mindenütt a kormánypárti jelöltek fognak győzni. A parlament Jassyban fog ülésezni, míg a békeszerződést jóváhagyja.

Nagy tűz Konstantinápolyban

Konstantinápoly, junius 2. Tegnap nagy, több városrészre kiterjedő tűzvész pusztított, amelyet csak nagynehezen tudtak eloltani.

A kalocsai érsek Szabadkán.

Szombat este 6 óra 20 perkor érkezett Szabadkára Várady L. Árpád kalocsai érsek Horváth Győző felszentelt püspök és dr. Révay Tibor kanonok, érseki irodaigazgató kíséretében.

A pályaudvaron nagyszámu közönség várta s a városi hatóság is teljes számmal volt képviselve. Ott volt dr. Balogh Ernő főispán. dr. Biró Károly polgármester, Dembits Lajos helyettes polgármester, Brestyánszky tb. főkapitány, dr. Völgyi János h. főjegyző és még sokan. A kocsiból kiszálló érseket a főispán üdvözölte pár szóval. Kifejezte, hogy Szabadka városa minő örömmel várja már főpásztorát. Utána a polgármester üdvözölte az érseket. Tolmácsolta a város lakosságának szeretetét és hódolatát, nemkülönben a város örömet érsekének megérkezése fellett. Nem ékesítik sem diadalkapuk, sem lombos ágak — úgy mond — a város utcáit az érsek fogadására, de mindezt a külső díszet pótolja a város lakosságának tisztelete és szeretete érseke iránt.

Várady érsek rövid beszédben válaszolt úgy a főispán, mint a polgármester szavaira. Örömmel jött Szabadkára, a szép és kedves városba. Örömet szerez neki, hogy szeretettel várták és átérték a mai nehéz időkben, a bérmálás szentségének nagy fontosságát. Már többször ohajtott a jenni ide, de a háborus viszonyok s nagy elfoglaltsága bizony megakadályozták ebben, jóllehet, szíve is vonzotta ide. Reméli, hogy a város lakossága teljesen megérti és átérzi azokat az intenciókat, amelyek őt vezérik.

lyozták ebben, jóllehet, szíve is vonzotta ide. Reméli, hogy a város lakossága teljesen megérti és átérzi azokat az intenciókat, amelyek őt vezérik.

Az érsek beszédét hatalmas éljenriadal fogadta. Azután kocsiba ült kíséretével az érsek és a Szt. Teréz-temhoz hajtatott, ahol a papság fogadta. Onnan rövid ima után a plébániára ment.

A papság hódolata.

Mindenekelőtt a szabadkai esperesi kerület papsága és a ferencz-rendi atyák jelentek meg az érsek előtt. Halájukat Hegedüs Lenárd juttatta kifejezésre azért az atyai kegyrt, hogy ezekben a nehéz, viszontagságos időkben is kegyes volt az érsek hozzájárulni a Szentlelek 7 ajándékának kiosztása végett. Meggyőződésünk — mondom — hogy soha az erény oly erős próbára, és soha az alhatóság oly erős kísértésnek nem volt kitéve, mint szomorú napjainkban. Halaukat most növeli az a tudat, hogy kegyelmes főpásztorunkban egy jóságos, gyermeki érdekeit megértő, szívén viselő atyát van szerencsénk szeretni és tisztelni.

Várady érsek, megköszönvén a kedves üdvözlést, hivatkozott arra, hogy nyomban hivatalba lépése után rák szakadt ez a háború. Ennek kell tulajdonítani, hogy ez egyházi papság csak ritkán tudott előt megjelenni. Annál inkább örül, hogy alkalma van

most egy ilyen szélesebb körű papság között megjelenni. A szónok szavai szerint — mondta az érsek — valóban nagy és nehéz időt élünk, és minél jobban megértjük annak a komolyságát, annál inkább rájövünk arra, hogy a társadalomnak azokra az alapokra kell visszaállítania, melyeket az Isten rakott le, melyeken a tulajdon szentsége s a család szentsége nyugszik. Ennek az igazságnak kiki a maga hivatása körében hivatásszerű szószólója. Kívánja és biztos meggyőződése, hogy papsága, miként eddig, a jövőben is ennek a várakozásnak a legteljesebb mértékben megfelel s az Istentől kitartást és sok türelmet kér hozzá.

A katonaság üdvözlője.

A helyőrség tisztikarának üdvözlétét *Taubner* tábornok tolmácsolta, bemutatván *Tiry* vezérőrnagyot s a többi tiszteket, köztük *Teplán* Gergely sokszorosan kitüntetett tábori lelkészt.

Az érsek megköszönte a kitüntetést figyelmét, melynek igen nagy értéket tulajdonít, mert most tudtuk meg igazán, mi a katona. A katona fölfokozása minden polgári erénynek, mert az ütközet, a háboru a nemzetek lázállapota, amikor a férfibírárság vivja a csatát. Hála legyen a Gondviselésnek, a mi dicsőséges hadseregünk fényes lapokat írt be a történelembe és ezt a nemzet sohasem tudja elfelejteni. Azért jól esik, ha a katonai hivatás képviselőivel néha összejövünk, hogy erről ünnepélyesen tanuságot tegyünk. Kívánja, hogy a megpróbáltatásnak még hátralevő napjait rövidítse meg a Mindenható kegyelme és adja meg minden küzdelem legszebb jutalmát, a tisztességet, áldásos békét.

A polgárság üdvözlője.

Szabadka város törvén. bizottsága, a városi és állami tisztviselők, a városi és állami intézmények, társadalmi és jótékony egyesületek jelentek meg ezután az érsek előtt *Biró* Károly dr. polgármester vezetésével. Az érsek megjelenése Szabadkán — fejtette ki üdvözlő beszédében a polgármester — különösen nagyjelentőségű e súlyos időkben, mikor az istenfélelmet és vallásos érzületet ez a vérzivatar szinte kikényszeríti az emberekből. Az érsek azért jött, hogy bennünket ebben a vallásos meggyőződésben megerősítsen, írt nyújtson sebünkre. Megjelenése bizonyítéka annak a szeretetnek, mellyel a város iránt viselkedik. Ezért a város közönségének azt az óhaját fejezi ki a polgármester, hogy az érseket Szabadkán ne csak mint vendéget üdvözölhessük.

A lelkes eljenzéssel kísért beszéd után válaszában azt magyarázta *Várady* érsek, hogy a város közönségének ez az együttes jelenléte visszatükrözi a hadiállapotot, melyben a társadalom minden tényezője egymásra van utalva, amikor az események vaskényszerű az együvértartozás érzetét kiváltja a lelkekből. Tisztelete mellett rokonszenvéről biztosítja őket ebben a nagy és nehéz küzdelemben, melynek súlyát a jelenlevők valamennyije érzi, de a mely különösen a középosztályra nehezedik, melyet a megfordult kor-szellem azzal a veszéllyel fenyeget, hogy szinte kétségbe vonják a létjogosultságát, mikor a felületes szemlélő előtt a szellemi munkának a jelentősége kezd náttér-

be szorulni és csak a testi munka az anyagi érdekekre irányuló munka hallatja szavát. De az egyoldalú áramlatoknak meg kell megint tálniok a maguk helyes elhelyezkedését.

Örömmel üdvözlöi a jótékony egyesületek megjelenését; ők a társadalom virághajtásai; erre is szükség van, nemcsak azért, mert a virág dísz ad, hanem azért is, mert a virágból lesz a gyümölcs.

A vallásos szellemről ihletett nőnek a keze őrzi tulajdonképpen a jövődönék a reménységét és a férfimunka egy nagában ehhez nem elég, ha nem járul hozzá az a figyelmes, az a pótolhatatlan anyai gondosság és némi gyengédség, amely a keresztény nő jellemzi.

Es a háboru után az életet másképp kell berendeznünk, de ugyanazokon az alapokon, melyeken a társadalom fölépült. Ha a társadalom alapjait valaki szentségtörő kézzel fesszegeti, akkor onnan mérges gázok, párák törnek elő, melyek elpusztítanak mindent.

A bérmálás is, melynek kiosztására most jön, hangos fölkiáltójel, mely bele markol a lelkekbe és figyelmezteti őket, hogy arra a felső hatalomra tekintsenek és onnan várják a segítyt, de azzal aztán dolgozzanak együtt kitartanak

mert Isten és ember együtt alkotják a haladást.

Az érsek szép beszédét hatalmas eljenzés követte. Aztán egyenként minden egyesület vezetőivel szívélyesen elbeszélgetett s beszélgetés közben említette meg:

— A polgármester urólyan szíves, hogy legyen az ember mindjárt Szabadka polgára. Majd gondolkozunk róla. Majd eljövünk Palicsra, de akkor — remélem — többször is lesz szerencsém Öökhöz.

Az érsek azután a külfölség tagjait is megajánlásával tüntette ki.

Másnap reggel a Szt. Györgyi templomban szentmisét, utána pedig gyönyörű szentbeszédet mondott, majd *Horváth* püspök szegélete mellett bérmált. T nap 1026 gyermeket bérmált meg az érsek és *Horváth* püspök. Délután látogatásokat tett az érsek. Többek között a zárálóban és az azzal kapcsolatos ker. iskolában is megjelent. Ellátogatott a polgármesterhez dr. *Pargly* Sándor volt főispánhoz, báró *Vojnisch* Istvánhoz, dr. *Janiga* Jánoshoz, *Vojnisch* Máéhoz, a ferencridi zárálóba, s még több városi notabilitáshoz.

Ma délelőtt a Szt. Rikusz templomban osztotta ki a bérmálás szentségét.

Szabadkai közbiztonsági képek.

— Leszúráják, lelövik az embereket. —

Ez alkalommal is két esetet jegyezhetünk fel a szabadkai közbiztonsági állapotok rendezettségének dicséretére.

Az egyik áldozat *Majlát* György vasuti fékező volt, aki szombaton éjjel terhes szolgálat után Hosszú-utcai lakására tartott. Amikor a Bern-utcaiban haladt, ismeretlen emberek állítása szerint — garázda berugott katonák hátulról neki támadtak és valami éles tárggyal fejbe vágták. A mentők kötötték be sebeit.

Ugyanezen éjjel *Bidor* Péter

6. honvéd gyalogezredbeli tizedest a Magyar-utcaiban támadták meg ismeretlen katonák és egyik, valószínűleg revolverrel rálőtt a tizedesre. A golyó jobb combjába fúródott. A lövés zajára összefutott emberek telefonáltak a mentőkért, akik a szabadkai fronton megsebesült katonát a tartalékkórházba vitték.

Ezek a gyakran megisméllődő esetek nagyon leszálítják a szabadkai közbiztonság amugy is gyatra bicét. De hát ki is törődik itt a polgárok életével?

Minden szerszámunkat elvitte Ausztria.

— Nem segítik a szabadkai nyugdíjasokat. —

(Saját tudósításunk.) A Nyugdíjasok Országos Szövetségének szabadkai fiókja szombaton délután tartotta választmányi ülését a városi székházban, *Fellner* Lajos elnöklete alatt. Fölolvasták a központi vezetőség részvétnyilatkozatát *Németh* Simon titkár haláláról; ugyancsak a központ leirt, hogy a munkaképtelen máv. alkalmazottak segítségéről gondoskodni fog.

Érdekes a nyugdíjasok cipőellátása. Még ápr. 13-án írta a Ny. O. Sz. a szabadkai fióknak, hogy a Népruházati Bizottság a szabadkai nyugdíjasok részére 70 pár cipőt utalványozott ki és azt a legrövidebb idő alatt elküldi, ha előre kifizetik. A pénzzel azóta többször is voltak fönt Pesten, de cipő máig sincs. — A szabadkai Bizottság cipőosztályához fordulnak cipőért.

A központ arról is értesíti a nyugdíjasokat, hogy azok a vezető állásban volt nyugdíjas vasutasok akik 30 évig szolgáltak, első osztályu szabadjegyet kapnak a máv. összes vonalaira. Arról is küld értesítést a központ, hogy a cipő-

javitó osztály részére szerszámot még a kereskedelmi miniszter révén sem tud beszerezni, mert Ausztria tőlük minden szerszámot kivitt. (Pédig a kereskedelmi miniszter hívta föl a különböző egyesületeket, hogy alakítsanak cipőjavító osztályt s erre a célra 6 ígért szerszámot.) A szabadkai fiók most a Népruházati Bizottság cipőosztályával lép összeköttetésbe arra nézve, hogy a nyugdíjasokat megfelelően foglalkoztassák.

— *Czv. Czéner* Andorné megtette jelentését a gyorssegélyiroda működéséről. A gyűjtési akció nagyon gyenge. Akiknek Szabadkán leginkább kellene támogatniok a szegéysorsu nyugdíjasokat, — állapítja meg a jelentés — éppen azok zárkóznak el a legjobban. Kivétel *Kiss* Lajos, aki ezer és *Theodorovicsné*, aki 500 koronát adott e célra. Összesen 5118/30 koronát küldtek be az irodának s ebből eddig 630 koronát utaltak ki. Aki nyugdíjas csak a fiókhoz fordul, mindenkia segítenek. (Hivatalos órák hétfőn, szerdán, pénteken d. e. 9-11 óráig a város-

háza II. emeletén a 104. számú szobában)

A harisnyafejlesztő tanfolyamról is megteszi jelentését. Nagyon jó volna, ha az ősszel a szabadkai nők segítenének harisnyát fejelni a nyugdíjasok részére.

A kalocsai érsek Zomborban.

Várady L. Árpád kalocsai érsek a bérmálás szentségének kiszolgáltatására, dr. *Horváth* Győző martypolosi püspök kíséretében június hó 5-én este Szabadka felől érkező gyorsvonattal Zomborba érkeztek.

Öt időzésének programja a következő:

A pályaudvaron az egyházi diszruhába öltözött egyházfőt *Kleiner* Lajos polgármester üdvözlöi.

Fogadtatás után a Rákóczi-ut, Széchenyi-körut és Szent János utcán át a róm. kath. templom elé vonul a kocsimenet, hol a főpásztor imát mond, a templomi nagy énekkar pedig *Szánthó* Károly karmester vezénylete alatt az „Ecce sacerdos magnus“-t adja elő.

Június 6 án délelőtt fél 8 órakor csendes szentmisét mond a főpásztor, miközben a kórus *Grieszbacher* miséjét éneklék.

Szentmise után a fiukat bérmálja az érsek.

Délután 4 órakor a templomban a leánykongregáció tagjait veszi fel, háromnegyed 5-kor pedig a Szociális Misszió-Társulat diszközgyűlésén előköl. Belépőjegyek a Kath. Növédelmi Hivatal irodájában kaphatók.

Közgyűlés után egynegyed 6-kor a jelentkező küldöttségeket fogadja később pedig látogatásait végzi.

Június 7 én délelőtt szentmiséje után a leányoknak osztja ki a bérmálás szentségét s a 12 óra 30 perckor induló vonattal Bajára utazik.

A plébánia hivatal minden fényes pompa mellőzését, csupán a házak fellebögözését kéri.

— *Disznótolvajok* garázdálkodása *Tavankuton*. Vakmerő tolvajok jártak a napokban *Bosnyák* Lajos tavankuti gazda házában. A tolvajok éjjel feltörték a gazda udvarán lévő őlat és abból 5 darab sovány sertést elhajtottak. Az esetet csak reggel vették észre és a nyomok után itélve a disznókat Szabadka felé hajtották el. — A esendőrség erélyesen nyomozza a disznótolvajokat.

LIFKA-MOZI

Hétfő—kedd

Henny Porten
remek filajelensége

Drága kövek

Csodás álmakép 4 felvonásban

Fényes pótműsor

Előadások kezdete: fél 6 és fél 9.

Asszony harca az urával.

Az egyenetlenkedés vége. —
Mármájnap délelőtt csunya csa jelenetnek voltak szemtanúi a 41 számú házban lakók. Mihályné 48 éves asszony megverte az urával és gyorsan a nyelvével az egész környéket csodította. A férj hiába próbálta az asszonyt, míg az in- tét is elragadta és egy kezé- re kerülő súlyos tárggyal fejbe- rta a zajongó életpárját. Az áldatlan családi élet hősnőjét orvos sebével mentők a Mária kórházba szállították.

Termelők kenyere.

Az új termésrendelet még nem lát napvilágot és így idejében még, hogy a gazdák fölemel- ték az árakat: adják meg a terme- nek a mindennapi kenyeret. —
Még mindig meg egyszer az állam, hogy hány métermázsát különbö- ző van szó, ha a földmivelők megkapnak, amennyiből ők is élhetnek.
Még fogják látni, hogy többet a közéletmezés is, sőt maxi- málisan iparekkekért még az osztrák kérés is kap belőle. De ehhez még elég 10, meg egy kilós fej- g, sőt a nehéz munka hónap- ban a 18 kiló sem elég. Ennél többet kell visszahagyni a termelő- nek.
Még 3-4 millió métermázsát különbözetről van szó, ha a föld- melők fejadagját jelentékenyen emelik az új termésből. Már még ezzel a 3-4 millió több- tel még akkor is rendelkezünk, ha kétszeres és rozsozt véve számításba, ha a termék valami- közepesen alul marad.
Még is kelljen a gazdának mi- nent a rendelkezést megszegnie, ha akar lakni kenyérből? Inkább adják meg mindjárt egy azt a rendelkezést, hogy jólakhassék!

API HIREK.

Szabadkán kelt királyi ki- rások. A király szabadkai- ra itt tartózkodása alatt írta Szurmay Sándor báró legújabb rendelkezését, nem különben csepeli- re is. Szurmay báró az uszoki- nevet kapta; csepeli Weisz- is a koronás arany érdemke- ztet.
Az érsek és az osztrák gyer- mek nyaraltatása. Várady L. báró kalocsai érsek éves tanu- sítványai áldozatkészségének. Ki- ralta, hogy saját költségén 40 osztrák gyermeket fog nyaraltatni szabadkában. A nemes példát igen követelhetnék.
Egy törvényszéki bíró kato- namentése. Bistyák Ferenc dr. törvényszéki bíró katonai fölmen- tés — mint értesülünk — a leg- régebbi idő alatt Szabadkára ér- tetik.
Küldött századosok. Az ország- sággal szemben kitűnő szol- datságot a legfelső dicsősé- ges díjat kapták: nemespodhrágyi

A Monte Asolone hősei.

Pünkösd vasárnapján tüzte fel Belmont altábornagy a szabadkai 86 gyalogezred hőseinek a mellé- re a vitézségi érmet, melyeket az ellenségkel szemben tanúsított vi- téz magatartásuk és nehéz szol- gálatuk teljesítésével érdemelték ki. Hő és jég, a havasok többi többi réme és az álnok ellenség tüze nem ingatta meg Szabadka fiait, hanem álltak ott, mint hő- sőkhöz illett.
A kitüntettek a következők:
Schreiber Ernő, dr. Kaiser Mik- lós, Fuchs János, Volk Kálmán, Vindakievics István, Veber Henrik zászlósok.
Gál Miklós hadapródjelölt.

Kovács József, Csillag Arthur, Nösz József őrmesterek.
Csányi Mihály, György Vince, Kolár Pál, Petróci Mihály, Var- nyú János, Sipos Mihály, Kaszás Gábor, Bartus György, Bajzát Ist- ván, önk. Baseb Imre szakasz- vezetőik.
Kaszás Urbán, Teleki László, Czim Mór, Brestyánszki Jeremiás, Kirnbauer Sándor, Macher György Kretsch József, önk. Szécsi Ernő káplárok
Szalai István, Szlávnity Szávó, Mihály János, Tóth Mátyas őrve- zetőik.
Bakos Sándor gyalogos.

Podhradszky Ernő és medvedzi és kisbisterecei Medvezky Aladár 6. honvéd gyalogezredbeli száza- dosok.

— A tűzfakészletek összeírása. A napokban érkezett le Szabad- kára a belügyminiszter leirata, amellyel a városban található tűz- fakészletek összeírását rendeli el. A rendelet értelmében a készletek összeírását július hó 1-ig be kell fejezni, hogy a minisztériumnak megfelelő ideje legyen a található tűzfakészletek szétosztására. —
Ugyanilyen rendelkezés történik a szénkészletfeloszlás összeírásá- nál és szétosztásánál is. Ez az összeírás összefüggésben van a pénzügyminisztériumban készülő törvényjavaslattal, amely szerint a fa és szénkészleteket meg fogják adóztatni. Az összeírás az új adó- nak alapjául fog szolgálni.

— Ösztöndíjak a hadiárva és hadirokkantak gyermekei részére. Az Országos Hadigondozó Hivatal a jövő tanévre pályázatot hirdet a hadiárva és hadirokkantak gyermekeinek adandó ösztöndíjak- ra. Pályázatot olyan hadiárva és rokkantak gyermekei, akik vala- mely közép vagy felső iskolába járnak, jó magaviseletűek és meg- felelő tanulmányi eredményt értek el. A pályázati űrlapok a szabad- kai Hadigondozó Hivatalnál (vá- rosháza I emelet 43. ajtó) szerez- hetők be, ahol bővebb felvilágosi- tás is nyerhető. A kitöltött kérel- mi űrlapok az összes okmányok- kal együtt a polgármesteri hiva- talba kell beadni. Az ösztöndíjak nagysága 400 és 800 korona kö- zött váltakozik, asszerint, hogy a tanuló közép, vagy felsőbb iskolá- ba jár.

— Csapágyfém és forrasztó ón. A kereskedelmi miniszter a mező- gazdasági csapágyfém és forrasztó- ón szükségletének fedezésére rendel- kezésre álló készlet szétosztásának irányításával a Műszaki elektro- technikai és hadifémbizottságot bízta meg. (Budapest, VII, Er- zsebét-körút 49.) Akinek mező- gazdasági gépek, szerszámok javi- tásához csapágyfémre, vagy for- rasztóóra van szüksége, a hiva- tásos műszaki kereskedőknél kap- ható csapágyfém kérelmi lapot töltsék ki és szükségletét e lapon igazoltassa az illetékes községi elő- járósággal (polgármesterrel). Ezt az igazolást a községi előjáróságok díjtalanul kötelesek elvégezni.
A kitöltött és igazolással ellátott kérelmi lap alapján amennyiben kisebb mennyiségű csapágyfémről, vagy forrasztóóráról van szó, az anyag kiutalása iránt mindenki köz-

vetlenülrendes műszaki kereskedő- jéhez fordulhat. Nagyobb mennyi- ségű csapágyfém vagy forrasztóórát kiutalása a Műszaki elektrotechni- kai és hadifémbizottságnál kérel- mezhető. A műszaki kereskedő egyelőre egy vevőjének legfeljebb 5 kg. csapágyfém adhat ki. A szétosztásra kerülő 6%-os csapágy- fém ára a magyar szent korona országainak fémközpontja részvénytársaság (Budapest, IV., Városház- u. 10.) raktárában érte 100 kg- ként 356 K, a 14%-osé 564 korona. A szobaforgó csapágyfém elosztásá- val a Bácskában egyelőre a követ- kező kereskedőknél bízza meg a miniszter: Schlesinger Gyula Fia Baja, Drescher Gyula Baja, Pletl Rókus Szabadka, Guba József To- polya, Dietzen Imre Ujvidék, Weidinger A. S. Zombor, Szmi- lanyeczky Dusan Ada, Kleiner Fe- renc Apatin, Csauscher Adam Bács- almás, Bruckner Testvérek Zenta.

— Kóborkutyákkal teli a város. Legfőbb ideje volna Szabadkán egy kis kutyarazzának, mert szinte tűrhetetlen már a gombamódra elszaporodott kutyák által rögtön- zött sokféle jelenet. Különösen most nyáron a veszettség és az ebből eredő bajok megállítására a legszigorúbb intézkedéseket kel- lene életbe léptetni. Tegnap az V. körben egy gazdátlan kutya Kikics Márton 3 éves kisfiát marta össze. Az esetet a hatóság figyelmébe ajánljuk.

— Bronzérmes vitézek. Az el- lenség előtt tanúsított vitéz maga- tartásuk elismeréséül a bronz vi- tézségi érmet kapták: Radujkov István népf. munkás, Juhász Máté népf., Korodi Ferenc népf., Annus Mihály népf., Ivicsiák Mihály népf. valamennyi a 6. honvéd gyalog- ezredben.

Rendelet a kenderről. Mindenki, aki az 1918. évben kender 5 (öt) kateszteri holdon, vagy ennél na- gyobb területen termel, köteles kendervetése területét a községi előjáróságnak legkésőbb június 5-ig bejelenteni, és köteles a vetés- terület 1/2 részét kitevő területen kendervetőmagot termelni. Ezt a kendervetőmagot úgy kell termelni, hogy a termelő a rostja véget ve- tett kender vetésterületének azon a részén, ahol a kender 1918. évi július hó 15. napjáig 150 cm, vagy ennél nagyobb magasságot ért el, a kender a megszabott terület nagyságában, vagyis a az egész ve- tésterület 1/2 részén vetőmagyerés végett lábba hagyja. A termelésnek ezt a módját helyettesíti az is, ha a termelő ugyanakkora területen a magas növésű kenderről származó

megbízható kendermagot (a rostja végett vetett kenderfől eltérően) legfeljebb 36 cm sortávolságra ka- tateszteri holdonként 10-15 kg mag felhasználásával megyerés végett külön vetett. Azok, akik az 1918. évben kender 5 (öt) kateszteri hold- nál kisebb területen termelnek, legalább annyi kendervetőmagot kötelesek termelni, amennyit az 1918. évi kendervetéséhez felhasz- náltak. Termelőik 5 (öt) métermáz- sát meghaladó kendermagot, ke- reskedők és szövetkezetek pedig bármely mennyiségű kendervetőma- got csakis úgy vásárolhatnak és adhatnak el, ha erre a földmivelés- minisztertől engedélyt kaptak.

— Aratók a gazdáknak. A vá- rosi gazdasági ügyosztály felhívja az érdekelt gazdákat, hogy ameny- nyiben aratásra katonai munkáso- kat óhajtanak foglalkoztatni, ezen igényüket legkésőbb f. évi június hó 5-ig (szerdáig) ezen ügyosz- tályban) városi székház, II. eme- let, 128. ajtó jelentse be, mert kü- lönben a bejelentéseik később már nem lesznek figyelembe vehetők.

— Csak hatósági engedéllyel le- het üzletet eladni. Egy miniszteri rendelet, amely nemrégiben jelent meg, kimondja, hogy az elsőren- dű szükségleteket, így például fű- szerszámát kultiváló üzletek nem cserélhetnek gazdát, ha ezt a ha- tóságnak be nem jelentik és a hatóságok abba bele nem egyez- nek.

— Négy heti üdülő-szabadság — a harcsterről. A hadseregfőpa- rancsnokság elrendelte, hogy a háború kezdete óta megszakítás nél- kül a harcvonalban álló gyalog és gyalogosított lovas legénység fe- lét felváltva az arcvonalból 3 hó- nap tartamára kivonják, hogy a kadseregkörletben a kiképzési cso- portoknál, mint kiképzési osztagok a menetalkulások stb. harcstéri ta- pasztalatokkal bíró oktatói mű- ködhessenek. A harcoló vonalból három hónap tartamára vissza- vont legénység a saját kérelmére a jelzett idő alatt négy heti üdülő szabadságot lehet engedélyezni. A szabadság lejártá után a sza- badságoltak közvetlenül azokhoz a kiképzési csoportokhoz kötelesek bevonulni, amelyekhez a három hónap tartamára beosztották őket.

— A topolyai birtokvásárlás. Megemlékeztünk már arról, hogy egy szabadkai konzorcium a Ná-

KORZÓ-MOZI

műsora.

Hétfőn—kedden

Művész-esték

mindkét nap teljesen új műsor. Pompá kabaré számok aktualitások kitűnő tréfák, magánzámok, nagy- szerű konferánssz, csupa új ötlet.

Fellépnek:

Kovács Andor országos hírfi kon- ferancier. K. Balogh Böske kabaré művész, Czeglédy Gyula zongora humorista.

Kezdeté fél 9 órakor
Hétfőn: 5. 3. 2. korona.

Előadások: d. u. 6, este 1/2 9 kor, vasár-, és ünnepnap 1/2 3, 4, 6, 1/2 9

Hétfőn—kedden

este fél 9-kor mindkét este művészi új műsorral

nagyyszerű kabaré

Kovács Andor országos hírfi kon- ferancier. K. Balogh Böske kabaré- művész, Czeglédy Gyula zongora- humorista fellépt.

dady grófok topolyai birtokát megvette, abból a célból, hogy azt parcellázni fogja és áruba bocsátja. A konzorcium — úgy látszik — a vásárlásnál csak a saját érdekeit tartja szem előtt és hihetetlen magas árakat kíván elérni. A topolyai gazdáknak ez méltán fájna, hogy az olesón megvett birtokot most háromszoros áron sóznák a nyakukba, vagy kénytelenek eladni, hogy a legjobb földeket ki-huzzák a lábuk alól a tul élle-mes emberek. Ez a birtokvásár-lás és az a mód, ahogy ez a konzorcium a föld eladását végzi egy-re nagyobb hullámokat vet. A topolyai gazdák szombaton küldött-ségileg megjelentek *Baloghy* Ernő főispánnal és kérték, hogy vegye kezébe az ügyet és hogy ebben az esetben a kivételes törvény értel-mében járjon el. A főispán megíg-érte a gazdáknak, hogy el fog-járni az ügyben, hogy legalább birtokuzsora ne történjen. Az egész ország érdeke az, hogy a fölösztás alá kerülő birtok a kis gazdák kezébe kerüljön.

— **Dr. Reisz Elek** gyermekorvos az állami gyermekmenhely igaz-gató főorvosa rendeléseit megkezdte. Rendel ideiglenesen az állami gyer-mekmenhelyen naponta d. u. 2-4 ig.

Szerkesztői üzenetek.

V. J. A Szabadkai Ujság megint ferdített, mert mi sohasem irtuk, hogy „bűnös csupán az, aki ke-resztényellenes lapot olvas.“ A Sz. U. hazudik, mikor ránk fogja, hogy mi ezt irtuk. Mi azt irtuk, hogy ha választani kell a kato-likusellenes lapok szerkesztői, nyom-dászai, árusítói és megvédői bü-nössége között, akkor „az a leg-nagyobb bűnös aki azokat meg-veszi.“ Ugy látszik, tökéletesen irástudatlan emberek szerkesztik a Sz. U.-ot, mert a mi világos so-rainkat nem bírnák különben any-nyira elferdíteni. Avagy esetleg ott vannak a legcinikusabb rágal-mazók, mert így ferdítik el a nagyközönség előtt a mi sorainkat. „Se a tolvaj, se a rablógyilkos, se a katonaszökevény, . . . hanem bűnös csupán az, aki keresztény-ellenes lapokat olvas.“ De rágal-mai mellett együgyű is a Sz. U., mert azt írja, hogy ha valaki nem szereti a nem-keresztényeket, az felekezet ellen izgat. Hát nem bárgyúság ez?

U. J. Zombor A közéletmezési minis-ter 145 829/1917. számú ren-delete értelmében az összes lisztes-zsákok négy héten belül vissza-szolgáltatandók. A visszajelen-adás kihágásának minosítendő és megfelelően büntetendő. Ha azon-ban nem volna ilyen szigorú ren-dekezés érvényben még akkor is neveléséges volna a darabonként 2.50 K megtérítés, amikor a Zsák-bizottság megállapítása szerint a juta-liszteszsákok ára 9.50 K, a má-sodrendűké 8 K, és a harmadren-7 K. A zsákokra, akármilyen mesz-szire szállítják tengelyen, úgy kell vigyázni, hogy azok malomképes áll poiban kerülhessenek vissza. Aki erre nem ügyel, annak nem szabad lisztet szállítani.

Szerkesztő:
BERKES MÁRK.
Nyomatott a kiadó-tulajdonos: Antal Nyomda és Irodalmi Vállalás mint szövetségeset könyvnyomdá-ában Szabadkán, HARGHÉNYI U. 20. SZ. SZ.

Mozgó-fényképszínház.

Korzó mozi műsora:

Hétfőn—kedden: **Nagyszerű kabaré művészesték.** Fel-lépnek: **Kovács Andor.** Or-szágos hírü konferenszir, aktuális új pompás konferenciával, kis tréfákkal, bohozatokkal, K. Balogh Bézske kabaréművésznője fenomen-ális magánszámaival, Czeglédy Gyula kiváló zongorahumorista legujabb szerzeményeivel.

Szerda—csütörtök: Remek kül-földi produktók. a leghíresebb **Eichberg** film **Ellen Richterrel: Ha az átok teljesül.** színmű 4 felvonásban. **Egy Kényes megbízatás.** Kitűnő életkép új-donság.

Péntek-Szombat-Vasárnap: mű-veszi pazar kiállítású **Nordisk** slá-gerék: **Psilander** gyönyörű filmje. **A szívek lovagja** Vigjáték 3 felv. nagy sikert aratót filmjáték. **A Hárem királynője.** Meg-kapó dráma 3 felvonásba.

Szombaton este 1/2, 9 kor **B. Sándor Erzsébet** és kir. Kama-raénekesnő **Operaház** világhírű művésznőjének dal és ária estélye **Dietzl Oszkár** zongoraművésszel.

Megnyilt a Nemzeti nagy szálloda nyári kerthelyisége

minden este Ráer Pista elsőran-gu zenekara működik. Kitűnő ételek és italokról gondoskodva van. A nagy-érdemű közönség szíves pártfogását kéri.

Kladek István
nemzeti szállodás.

Két hivatásos mentő felvétetik az önkén-tes mentőknél. Jelent-kezni lehet a Mentő-állomáson.

Ujság árusító

emberek,
asszonyok,
lányok,
fiúk
havi fizetéssel,
vagy magas %-al
azonnal felvétel-

DÉLVIDÉK
kiadóhivatalában.

Borseprő

20—25. btlényi eladó Szobonya Bertalannál Horgosi-királyhalmán

Nappali szolgálatra szóló takari-tás'hoz, házas szolid nők havi 150 kor. fizetéssel a **Nemzeti nagy szállodához** felvétetnek.

Viszketekéséget, sör. Ürt, rüht
a leggyorsabban elmulasztja a Dr. F. L. W. SCH-féle eredeti törv. védett

„Skaboforn Barnaszir“
Ninos szaga. Nem piszkít. Min-dig eredeti pecsétet dr. Flesch-féjét kérjünk. Probatégely 2-30 korona, egy tégely 4 K., csa-ládi adag 11 ko onna Szabadka és vidéke részére főraktár:
DECSY GYULA
„Szent Terézia“ városi gyógy-szerár 1. kör Deák-utca. (Kis-kápolna mellett.)
Vételnél a **SKABOFORN** védjegyre ügyeljünk!

„Ferravin“ vasas china bor

Erősítő szer gyengél-kedőknek, vérszegé-nyeknek és lábbadozóknak
Élvtágyat gerjesztő ideget erősítő s vért javító gyógyszer. Szám-talan sorsi ajánlás.
Szabadkán Kapható. **Decsy Jenő** úr gyógyszer-tárában. Jelenlegi ára fél literes palaekon-ként 10 K. — A „Ferravin“ névre tessék ügyelni.

Veszünk a legmasabb áron HASZNÁLT TANRÖNYVEKET

regényeket, régi ujságpapirt kiléra. Amig raktáron van Vergé-papir-ból készült cigarettahüvely 2-5s és 3-as 7 kor. ezrenkiat.
Családi és táberi levelezésre 100 papir és 100 boríték 5 kor. Palicsi és szabadkai képes levelezőlapok darabja 10 fill. ér.
Művészlapok 10 fill.-től. 20 fill. igen nagy választék, viszontelárusítók részére papírok, írószeresek kaphatók.

Lipsitz és Lampel
könyv-, írószer- és papírkereskedése
Szabadka Rudins-utca.
Telefon 604 sz.

Főzni tudó bejárónőt vagy mindenés leányt telveszek.
Nojcek Géza kereskedő

A világítási rende-

határozatait a fényhatás csökkentése nélkül osakia

Tungsram félwattos lámpák

lehet betartani.
Használjon 25, 40, 60 watt fogyasztásu
Tungsram-lámpák

Papirspárg

kilogrammonként
10 korona.
Klein Géza cégne
Szabadka.
Bercsényi-u. 5.

A nagyérdemű közön-ségnek tudomásul adom hogy a Gál és Olka cég legelső temetkezési válla-látot átvettem amelyet saját nevem alatt folytatom és arra iparkodom hogy a nagy érdemű közönségnek eleget tegyek leg pontosab és leg gyorsabb és legjútányo-sabbban fogok kiszolgálni kiváló Tisztelettel
Fekete Dénes
Özv. Joóné féle ház Deák-u

Munkásányok magas fizetésre felvétetnek a Johanna szikvizgyárba

Fűzfás-utca 170. h sz. kapa kert helyiséggel jó ka-tartott ház és azonfelül a szőlőben prima szőlő 5¹/₂ pa házzal együtt a házban ba és konyhával eladó.
Bővebb felvilágosítás városi elítő laktanyában
Szkala Simo

ELADÓ

170 Katasztrális hold szántó a valkányi h tarban vetéssel, fundus intru-tussal, a vasuti állomáshu- és órszáguthoz 1 1/2 kilo métere Közveitő díjazott
Tenner Janos Valkány